

De heer R. Haks
Ookmeerweg 43
1068 AL Amsterdam

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	K/T/01/19468	drs. J.J.K. Knol	
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Landelijk Fonds voor Programmering- en		2752	

Geachte heer Haks,

Hierbij bevestig ik aan u de opdracht om aan de hand van het in deze brief geformuleerde programma van eisen de uitwerking ter hand te nemen van een landelijk fonds voor programmering- en marketingondersteuning. Ter toelichting hierop bericht ik u het volgende.

Aanleiding

In de Cultuurnota 2001-2004 is de verscheidenheid van het aanbod in de podiumkunsten in Nederland benadrukt als een kwaliteit om te koesteren. Het is van belang dat dit groeiende aanbod zijn weg weet te vinden naar een groot en gevarieerd publiek. Het antwoord op die vraag is in hoge mate afhankelijk van de culturele ambities van podia en hun programmeurs. Met het nieuwe fonds wil ik investeren in de culturele missie van podia. Niet alleen om zo een impuls te geven aan het artistieke beleid van podia en programmeurs, maar ook om de podia te stimuleren tot het bereiken van een groter publiek voor het minder toegankelijke aanbod in de podiumkunsten. Het bevorderen van directe relaties tussen podia en kunstproducenten speelt hierin een belangrijke rol. Het concrete perspectief dat mij bij dit fonds voor ogen staat, is een publiekrechtelijke voorziening die resultaatgerichte subsidieprogramma's uitvoert op het gebied

van programmering- en marketingondersteuning. Ondersteuning van podia vanuit dit fonds draagt per definitie steeds een tijdelijk karakter. Niet in aanmerking voor ondersteuning komen aanvragen die gericht zijn op de reguliere exploitatie van podia.

De komst van het nieuwe fonds heeft gevolgen voor de praktijk van de distributie en afname van Nederlandse podiumkunsten. Op dit terrein is de afgelopen jaren veel en belangwekkend werk verzet door een aantal gesubsidieerde landelijke organisaties. Concreet gaat het daarbij om: Muziek en Theater Netwerk, het Nederlands Impresariaat, het Nationaal Pop Instituut, Gaudeamus, RASA en de Stichting Organisatie Oude Muziek. De uitvoering van de verschillende regelingen op het gebied van marketing, distributie en programmering is echter niet zonder problemen. In het rapport "Nog even doorploegen" van Geert Overdam worden als nadelen van de tot nu bestaande situatie genoemd: de veelheid aan regelingen, het ontbreken van transparante selectie- en beoordelingscriteria, een sterk monodisciplinaire aanpak, het ontbreken van bezwaarprocedures en het feit dat publieksbereik soms niet de eerste prioriteit lijkt. In de Cultuurnota heb ik aangekondigd de landelijke inspanningen op het gebied van de programmering- en marketingondersteuning te willen concentreren. Meer dan in de huidige praktijk dienen in dit nieuwe fonds de hierboven genoemde ambities van podia ten aanzien van hun programmering en publieksbereik centraal te staan.

Met de komst van het nieuwe fonds bouw ik voort op de aanbevelingen uit het rapport van Geert Overdam. De oprichting van dit fonds heeft consequenties voor de positie en werkwijze van bovengenoemde instellingen. Deze worden in het vervolg nader toegelicht.

Het op te richten fonds dient bij te dragen aan een harmonisatie van de verschillende functies die nu door de gesubsidieerde landelijke instellingen worden uitgeoefend. De verlening van subsidietaken wordt geconcentreerd in het nieuwe fonds. De diverse informatie-, advies- en servicetaken per discipline worden belegd bij de diverse genre-instituten. Aangezien voor het fonds ook een subsidietaak is beoogd in het kader van de provinciale gelden voor kleinschalige podia, zal het nieuwe fonds wel een functie omvatten die specifiek gericht is op de professionalisering van deze categorie van podia.

1) Gesprekken met het veld

Over het landelijk fonds zijn de afgelopen periode vanuit mijn departement al meerdere gesprekken gevoerd met brancheorganisaties en de hierboven genoemde gesubsidieerde landelijke organisaties. Een breed opgezette gespreksronde met de brancheorganisaties heeft op 2 februari jl. plaatsgevonden in twee rondes:

theater/dans en muziek. Een vervolg op deze bijeenkomst heeft plaatsgevonden op dinsdag 10 april jl. Verslagen van deze bijeenkomsten zijn toegevoegd. Daarnaast zijn er met de landelijke gesubsidieerde organisaties gesprekken gevoerd over hun visie op de ontwikkelingen rond aanbod en afname in de (deel)disciplines waarvoor zij werken alsmede over hun kijk op de werking van het fonds.

Naar aanleiding hiervan zijn er drie conclusies te trekken die in belangrijke mate door gesprekspartners werden gedeeld:

1) De functie "toekenning van subsidies" dient zoveel mogelijk te worden gescheiden van diverse toegevoegde functies, in het bijzonder die van het selecteren van aanbod. De rol van het fonds dient primair zich te concentreren op de uitvoering van subsidieprogramma's voor marketing- en programmeringondersteuning ten behoeve van de podia.

2) Bij de gesprekspartners leeft veel zorg over het behoud van hetgeen is opgebouwd. Tegenover het nadeel van de grote onoverzichtelijkheid aan regelingen staat de fijnmazigheid van huidige landelijke netwerken voor programmeringondersteuning. Ook in het vervolgadvis van de Raad voor Cultuur over het kleinschalig podiumbeleid klinkt deze zorg door.

3) Niettegenstaande deze zorg wordt de komst van een nieuw fonds voor programmering- en marketingondersteuning in brede kring bij de branche-verenigingen verwelkomd. Gepleit wordt voor een lichte structuur, met andere woorden: een fonds dat geen verantwoordelijkheden naar zich toetrekt, maar er nu juist op gericht is de verantwoordelijkheden voor een kwalitatief

hoogwaardige programmering en voor het vergroten van het publieksbereik in de handen te leggen van de podia, programmeurs en aanbieders.

Naast hierboven genoemde overeenkomsten zijn er ook verschillen in opvatting. Deze concentreren zich op:

- 1) de uiteenlopende posities en schaal van grote en kleine podia;
- 2) de verschillen tussen genres; waar in het theater en de dans sprake is van een grote hoeveelheid gesubsidieerd aanbod, voorzien de huidige regelingen voor podiumondersteuning ook in vormen van ondersteuning voor aanbod dat grotendeels ongesubsidieerd is (pop, kamermuziek, jazz);
- 3) in het verlengde van het bovenstaande oordelen gesprekspartners uiteenlopend over de mate waarin het fonds primair marketingdoelstellingen moet dienen dan wel een (vaste) bijdrage dient te leveren aan de programmeringsbudgetten van podia;

Het bovenstaande betekent voor de inrichting van het fonds voor mij het volgende:

- a) Het fonds is primair een subsidie-instrument. Gezien de doelstelling van het fonds is het echter wel van groot belang dat de staf van het fonds beschikt over deskundigheid op het terrein van de podiumkunsten en de marketing hiervan. Vanuit IPO en VNG is aangedrongen op behoud van de landelijke middelen voor programmeringondersteuning, in het bijzonder voor de kleinschalige podia. In het verlengde hiervan wil ik in overleg met de provincies bespreken hoe programmagelden die tot nu toe via Muziek en Theater Netwerk liepen, met het oog op het theaterseizoen 2002-2003 via het nieuwe fonds kunnen lopen. Meerwaarde voor de provincies van MTN ligt in de faciliteiten die tot nu toe door MTN werden geboden. Ik wil daarom overgaan tot de introductie van accountmanagers in het nieuwe fonds. Deze accountmanagers zullen in de nieuwe constructie niet optreden als inhoudelijk selecteur van aanbod, maar zijn wel op een herkenbare wijze beschikbaar om desgevraagd per provincie podia te adviseren over de professionalisering van hun programmering en marketing. In het bestuurlijk overleg dat ik op dinsdag 3 april heb gevoerd met IPO en VNG hebben zij positief gereageerd op het nu voorliggende ontwerpprogramma van eisen.

- b) De zorg voor een goede overgang van de oude naar een nieuwe situatie is begrijpelijk. Om die reden is eerder al aan de landelijke gesubsidieerde organisaties de toezegging gedaan dat het seizoen 2001-2002 nog volgens de oude structuur kan worden voorbereid. In de tweede plaats is het streven om bij de inrichting van het budget voor het nieuwe fonds in een overgangperiode rekening te houden met de budgetten voor zover die nu rechtstreeks ten goede komen aan de ondersteuning van podia. Daarbij staan mij geen gesloten schotten voor ogen. Uitgangspunt is dat er op ten minste gelijk niveau middelen beschikbaar zijn voor de respectievelijke disciplines kamermuziek, nieuwe muziek, popmuziek, jazz en kleinschalige theater en dans. Door de vrije ruimte (zie hieronder) mag zelfs verwacht worden dat er per discipline meer beschikbaar is. Om duidelijkheid bij de podia te creëren zal deze boodschap in het kader van de oprichting van het fonds helder gecommuniceerd worden naar de podia. Dit betekent concreet dat de inzet van middelen voor de verschillende disciplines in de genoemde overgangperiode gewaarborgd blijft; echter de wijze waarop en de voorwaarden waaronder middelen worden toegekend uit deze budgetten, worden door het fonds wel op een nieuwe manier ingevuld. In het bijzonder zal daarbij gekeken moeten worden hoe de inbreng van de vraagzijde (podia) kan worden versterkt. De scheiding van de functies subsidieverdeling en selectie betekenen dat er een grotere verantwoordelijkheid (eigen selectie aanbod, investeren in publieksbereik) bij podia wordt gelegd. Door de inrichting van een helpdesk bij het fonds zou ook deze overgang kunnen worden gemaakt.
- c) Nieuwe budgettaire ruimte voor het fonds zal liggen in de besteding van ca. 5 miljoen aan middelen voor programmering- en marketingondersteuning (opgebouwd uit 2,5 miljoen uit de 40 miljoen brief en 2,5 miljoen uit het budget voor het Fonds Podiumkunsten (opgebouwd uit 1,5 miljoen programmeringimpuls en 1 miljoen extra programmeringbudget reeds toegezegd via de Cultuurnota)). De besteding van deze 5 miljoen is beoogd plaats te vinden in de vorm van een serie programma's die open staan voor alle disciplines in de podiumkunsten. Trefwoorden voor de plannen zijn: cultureel ondernemerschap, experiment, samenwerking tussen podia en aanbieders en inzetten op vergroting van het publieksbereik. Het nieuwe fonds zal zich vooral richten op het benutten van nieuwe kansen en op het stimuleren van vernieuwing in programmering en marketingstrategie; nadrukkelijk niet op het afdekken van tekorten in de exploitatie van podia.

3) Gesubsidieerde landelijke instellingen

Het bovenstaande heeft consequenties voor de huidige

gesubsidieerde landelijke instellingen met activiteiten op het gebied van programmeringondersteuning. Uitgangspunt in de nieuwe structuur is immers dat de functies van geld verdelen en aanbodselectie niet samen horen te gaan.

De algemene lijn is dat de functies op het gebied van financiële ondersteuning bij het fonds komen te liggen, de functies van organisatorische ondersteuning, programma-advies en promotionele ondersteuning komen bij de genre-instituten te liggen. Deze consequenties worden hieronder langs gelopen.

Gaudeamus

Gaudeamus is een belangrijk genre-instituut voor de hedendaagse muziek. Het instituut heeft als doelstelling de promotie van hedendaagse muziek, in het bijzonder van jonge componisten en musici. Bij deze kerntaak past op grond van het bovenstaande geen subsidietaak, waarbij via Gaudeamus geld verdeeld wordt onder de podia. Een deel van het budget van Gaudeamus (f 200.000) wordt overgedragen naar het fonds. Gaudeamus kan overigens wel een partner zijn in aanvragen bij het fonds, wanneer de bij zo'n aanvraag betrokken podia daarvoor kiezen.

Nationaal Pop Instituut

Het Nationaal Pop Instituut heeft als doelstelling het bevorderen van de Nederlandse popmuziek en popcultuur in binnen- en buitenland: er is sprake van een vergelijkbare functie als bij Gaudeamus. Het NPI is aldus het genre-instituut voor de popmuziek in Nederland. Gelet op het bovenstaande uitgangspunt past hierbinnen geen subsidietaak. Dat neemt niet weg dat de regeling van het NPI ter bevordering van de programmering van Nederlandse popmuziek op kernpodia succesvol is gebleken. Wat zich zelf nog moet bewijzen is de regeling Inter-culturele Popmuziek. Het budget voor de ondersteuning (f 2.000.000) wordt daarom onder regie van het fonds geplaatst, maar uitvoering ervan zou onder uit te werken voorwaarden in overleg met het fonds in de lopende cultuurnota-periode nog door het NPI kunnen geschieden. De Vereniging van Nederlandse Poppodia dient hierbij betrokken te worden.

Nederlands Impresariaat/Muziek en Theater Netwerk

Het Nederlands Impresariaat en het Muziek en Theater Netwerk hebben in de afgelopen jaren een belangrijke rol gespeeld als gesubsidieerde landelijke instellingen met taken op het gebied van de distributie van

podiumkunsten in ons land en daarmee gepaard gaande subsidiëring. Nu het nieuwe fonds wordt ingericht - met als kerntaak een podiumkunstenbrede invulling van de programmering- en marketingondersteuning -, zullen de huidige middelen voor NI en MTN in overgrote mate worden overgeheveld naar deze landelijke voorziening. Dit betekent voor NI en MTN een beëindiging van de huidige subsidierelatie vanuit OCenW. Eerder hebben deze beide organisaties de keuze gemaakt om de oude kerntaken van distributie en subsidiëring te willen loslaten en samen te gaan in de nieuwe organisatie Nieuw Nederlands Net met als doelstelling het handhaven, versterken en ontwikkelen van aanbod en het creëren van uitvoeringsgelegenheden hiervoor, voor een zo breed en divers mogelijk publiek. Dit is uitgewerkt in de aanvraag ten behoeve van de Cultuurnotaperiode 2001-2004. In het licht van de komst van het nieuwe fonds wil ik u vragen om te bezien welke personele expertise van MTN en NI op het gebied van de programmering en de marketing op een passende manier ingezet kan worden in het nieuwe fonds.

In het voorafgaande heb ik de constructie van accountmanagers voor provincies in het nieuwe fonds geïntroduceerd als opvolger van de huidige rol voor provincies die MTN vervult. Ik vraag u om in overleg met de provincies te bezien welke invulling aan deze functie dient te worden gegeven. Voor een zelfstandig Nieuw Nederlands Net zie ik gelet op het bovenstaande geen rol meer weggelegd.

Voor de kamermuziek zou het gevaar dreigen dat nu nog aanwezige expertise bij het NI verloren gaat. Daarom vraag ik u om - naast de voorstellen voor het nieuwe fonds - een nader voorstel uit te werken voor de oprichting van een genre-instituut Kamermuziek. Hierbinnen dienen dan de functies van organisatorische ondersteuning, programma-advies en promotionele ondersteuning in de nabije toekomst te worden vervuld. Bezien moet daarbij worden of en zo ja hoe huidige expertise van het NI in deze nieuwe kamermuziekdienst kan worden ingezet. Ik vraag u hierin te betrekken een door het Nederlands Impresariaat op te stellen plan voor een kamermuziekdienst.

Voor de jazz heeft zich in de vorm van de Jazzdienst al een vergelijkbaar initiatief aangediend. Bezien moet worden of en zo ja hoe huidige expertise van MTN en NI op het gebied van de jazz behouden dient te worden. Hierbij verdienen in het bijzonder de Dutch Jazz Connection en de Jazz-server aandacht.

RASA

RASA organiseert als producent van wereldmuziek landelijke concerttournees. Daarnaast is het een landelijk podium voor deze muziek. RASA heeft hiervoor vooral een ontwikkelingsfunctie en verstrekt geen subsidies aan podia. Het voor de concerttournees beschikbare budget (f 450.000) blijft daarom bij RASA.

Stichting Organisatie Oude Muziek

Stichting Organisatie Oude Muziek is in de eerste plaats een producent van het Holland Festival Oude Muziek in Utrecht. In het verlengde hiervan organiseert St. OOM concerten oude muziek; het gaat hier niet om programmeringondersteuning aan podia, maar om een verlengstuk van het festival, voornamelijk op ad-hoc podia, zoals musea en kerken (in tegenstelling tot professionele podia). Het budget (f 250.000) blijft bij St. OOM.

4) programma van eisen:

Op basis van het voorafgaande kom ik tot het volgende programma van eisen.

a) Er komt met ingang van 1 september a.s. een landelijk fonds voor programmering- en marketingondersteuning met als centrale doelstelling het stimuleren van de kwaliteit van de programmering door de podia en de vergroting van het publieksbereik voor het minder toegankelijke aanbod vanuit één podiumkunstenbreed beleidskader.

b) Dit fonds kent als algemene uitgangspunten:

- harmonisatie van landelijke regelingen voor podiumondersteuning in één loket
 - flexibiliteit
 - aanvullend op reguliere programmeringbudgetten van podia
 - dienstbaar (voornamelijk op het terrein van marketingondersteuning)
- publiekrechtelijke figuur

c) Het fonds stelt resultaatsgerichte subsidieprogramma's open ten behoeve van programmering- en marketingondersteuning. Deze programma's stimuleren de ambities van podia ten aanzien van de kwaliteit van hun programmering en de vergroting van het publieksbereik daarvoor. Daartoe worden subsidieprogramma's ontworpen die erop zijn gericht :

- directe relaties tussen podia en kunstproducenten te

bevorderen

- samenhang te stimuleren tussen artistieke en bedrijfsmatige ambities van podia en kunstproducenten

- samenhang te bevorderen tussen artistieke ontwikkelingen, diversiteit in programmering en publieksbereik (cf. rapport Geert Overdam, p.13)

d) de huidige budgetten voor podiumondersteuning voor pop, jazz, kamermuziek, nieuwe muziek, kleinschalig theater en kleinschalige dans worden overgenomen door het fonds. De wijze waarop en de voorwaarden waaronder middelen worden toegekend uit deze budgetten, worden door het fonds op een nieuwe manier ingevuld waarbij rekening wordt gehouden met de uitgangspunten van het nieuwe fonds. In het bijzonder zal gekeken moeten worden hoe hierbij de inbreng van de vraagzijde (podia) kan worden versterkt.

e) Ondersteuning van podia vanuit het fonds draagt per definitie steeds een tijdelijk karakter. Niet in aanmerking voor ondersteuning komen aanvragen die gericht zijn op de reguliere exploitatie van podia.

Op basis van de punten a) tot en met e) luidt mijn opdracht aan u samengevat als volgt:

Fase 1: ontwerpfase (mei - juni)

- 1) Ik verzoek u in deze fase een conceptbeleidsplan te schrijven voor het nieuwe fonds, uitgaande van het genoemde programma van eisen;
- 2) In het bijzonder verzoek ik u om gesprekken te voeren met vertegenwoordigers van de provincies om te overleggen op welke wijze invulling gegeven dient te worden aan de functie van provinciale accountmanagers in het nieuwe fonds;
- 3) Ik vraag u mij te adviseren of het gewenst is om voor de programmering- en marketingondersteuning een geheel nieuw fonds (nieuwe rechtspersoon) op te richten of dat het mogelijk is het fonds te laten werken als zelfstandig onderdeel van het Fonds voor de Podiumkunsten;
- 4) Ten slotte vraag ik u om mij in deze fase te adviseren over het onderbrengen van expertisetaken van MTN en NI op het gebied van de kamermuziek en jazz (zie voor toelichting hierboven onder landelijk gesubsidieerde organisaties); ik vraag u hierin te betrekken een door het Nederlands Impresariaat op te stellen plan voor een kamermuziekdienst.

Fase 2: Inrichtingsfase (juli-september)

- 5) In vervolg op besluitvorming over de uitkomsten van fase 1

wil ik u vervolgens vragen om de bestuurlijke en organisatorische vormgeving ter hand te nemen;

6) Als onderdeel hiervan verzoek ik u om in deze fase invulling te geven aan de bestuurlijke constructie voor het fonds/de voorziening. Ik verzoek u binnen deze constructie in ieder geval zorg te dragen voor inbreng van een persoon uit zowel de kringen van de provincies als die van de gemeenten;

7) Vervolgens verzoek ik u een klein bureau in te richten voor het fonds;

8) Ik verzoek u daarbij te bezien welke personele expertise van MTN en NI op het gebied van programmering en marketing op een passende manier ingezet kan worden in het nieuwe fonds.

Bijgesloten bij deze opdrachtbrief treft u aan de verslagen van de gespreksrondes met betrokkenen uit het veld, gehouden op respectievelijk 2 februari en 10 april jl. Ik verzoek de inhoud van deze verslagen te betrekken bij uw werkzaamheden.

U zult bij de uitvoering van zijn opdracht ambtelijk worden ondersteund vanuit mijn ministerie door mevr. A. Kluwen.. Bij uw werkzaamheden wordt u bijgestaan door een klankbordgroep die bestaat uit:

Florian Diepenbrock
Geert van Itallie
Harry Kies
Gerda Kroeze-Knol
Gabriël Oostvogel
Robert Oosterhuis
Geert ter Steeg
Lydia Jongmans (VNG)
Willem Padt (IPO)

Ik dank u nogmaals voor het aanvaarden van deze opdracht en wens u veel succes toe bij uw werkzaamheden.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

dr. F. van der Ploeg.

Bijlage 1.: financieel overzicht**A) Overzicht van gelden voor programmering- en marketingondersteuning via het nieuwe fonds (met ingang van 1 januari 2002 beschikbaar)**

- F 5 miljoen vrije ruimte (t.w. f 2,5 miljoen uit 40 miljoen brief en f 2,5 miljoen vanuit het Fonds voor de Podiumkunsten (f1,5 huidige programmeringimpuls + aanvullende nieuwe programmeringsgelden van f 1 miljoen)
- F 2,3 miljoen podia-subsidies, voorheen beschikbaar via MTN/NI , tbv disciplines kamermuziek, jazz, kleinschalige theater en dans; het genoemde bedrag is gelijk aan de voor subsidies aan podia opgenomen post in de begroting 2001 van MTN/NI, exclusief provinciale gelden; f 1,4 miljoen huidige podia-subsidies MTN provinciale overheden, het genoemde bedrag is gelijk aan het budget 2001(onder voorbehoud van besluitvorming provincies);
- F 2 miljoen Nationaal Popinstituut (exclusief personele overhead; het genoemde bedrag is gelijk aan het toegekend budget 2001)
- F 200.000 Nieuwe Muziek (afkomstig van Gaudeamus; historisch gezien werden vanuit Gaudeamus meer middelen voor programmeringondersteuning verleend, maar een hogere overheveling ligt om meerdere redenen niet voor de hand: gezien het verhoogde niveau van rechtstreekse subsidie aan VAMP-podia alsmede de noodzaak tot een goede basis voor Gaudeamus als expertisecentrum;

Totaal budget fonds voor programmering- en marketingondersteuning: f 10,9 miljoen.

B) gelden voor aanbodondersteuning buiten het fonds:

- F 450.000 budget RASA (wereldmuziek)
- F 250.000 budget Organisatie Oude Muziek

C) taken onder te brengen door bouwpastoor

- budget pm t.b.v. dienstverlening, speciale taken en educatie op het gebied van de jazz (voorheen NI en MTN, inclusief Dutch Jazz Connection)
- budget pm t.b.v. dienstverlening, speciale taken en educatie op het gebied van de kamermuziek (voorheen NI)
- budget pm ten behoeve van overhead van het nieuwe fonds
- administratieve handeling voortaan marktconform.